Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזע בלאטט ערשיינט
דרייטאל יאהרלעך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר אויסלאנד
גאנציעריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אייך דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פ ר נ נ מ ע ר י ר ן
אונד דער פרענומעראנדאנס-פעריאדן
בעקומען מיט דעם עפטאנגע דעם
ערשטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
אלט-נאסטע נומ. 1,
יאהדן מאן אויך דיא פרענומעראנדאנגעלעגענהייטען צו יעדען בעליעביגן.

Nr. 47. איילפטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואך ל ניסן ה.ת'ר'ל'ט. Pest, den 23. April 1879.

דיא זילבערנע האָכצייט

אונזערעס הערשער-פאארעס.

מאריגן — דען 21-טען אפריל — פיערט אונזער אללערהאכסטעס הערשער-פאאר זיינע זילבערנע האכצייט. עס זיינ עדען יעטצט פיפטאנדצוואנציג אהרען, דאס זיינע לאיזערליכע, מאנכלמאל מאיעסטעט פראנץ יאזעף I מיט איהרער מאיעסטעט אונזערער קייזערין אונד קאניגין עלישאבעט זיך פערהייראטעט האט. עס בילדעט דיעזע טאג עראד נוכט בלאס אינע פיער דעס אללערהאכסטען הערשער-פאארעס, אונדערן צעלעבד אייך איין פיירטעג-פעסט פיר אללע פאללער דער עסטערייכיש-אונגארישען מאנארכיע, יא עס איזט דעם איין אללגעמיינעס פאללער-פיירטעג-פעסט אן אללעדעם ווייטער אונגארישען דער עסטערייכיש-אונגארישען מאנארכיע, אללע אונטערטאנען דער נאציאנאלסטע אונד אונטערטאנער דער קאטהאליש אונד אללע אונטערטאנען דעס ראנגעס אונד שטאנדעס, גערעכנעט דען אונגארישען אונד הערצלעכסטען אנטהייל נעהמען דיעזעס אללגעמיינע פאללער-פעסט נוממט דאס אונטערסטע אללער זא ווערד אין אנשפרוך, דאס ווי ווערלבסט אינען גראסען טהייל ווערד ווייטער פאלשטער ערגיינגסס דעמאל בייזיטץ לאססען מיססען, אם אונס דען בעטראכטונגען אינער ווייטערען אונד בערדיטונג דיעזער פיער אינגעשטאלט הינגעבען צו לאסען.

דא פאר-דערשיינען אונד פעסטלערישען צו דיעזעם פיירטעג - טאג יערען אינפעילבלד גלעצענדער געזיכטען, יעדען דער עדלע הערשער ערלבסט נוכט דרינגער עדיזכט דעשטר, דאס אללע אינבריסלסיגען פאראדען. דא דיעזע מיטלאטען פערבינדען זיך, יעגבלבען מאנען, דאס אונזערלעס אינער סענדען אונד דא טהרונגעגעבען אונד, דאס דאס פאטערלאנד דערין זיינער מאיעסטעט ווידר טיף ערשטערקט, אן עללער טהיילנאהמע אן דיעזעם אינגלאנד אינגלוק. פאן יעלכעם טייזענד אונד אבער טייזענד זיינער טהייען אינטערטהאנען, הייזגעבוידט אייך אן בעקאנגטליך דאס אללערהאכסטע לאיזע - פאאר מיט אייגער ווידר בעגייסטערונג שפנדט דא אם דא נאמה דער אדעל אידר פערשלען דען אנדאנקליכסטען נאך מאנלבכיט צו מיל. דען, גלייכצייטיג עדלעם אבער זייג מאיעסטעט אייך אינען אפפיר דער דעם עדלמוטהיג אונד דער אדעלעזעלעט דיעזעם געלעבטען הערשערס צור האכסטען פרייד ווערלבט, אן דיעזעם אפפיר דיעם עס אינטער אנדערעם: גערינג פערצינסט אד אייך אללע פערלבכיסטען, יעלכע מיינע פאללער צו מיינעם 25-יעריגען הארבייטס - פעסטע פעראנשטאלטען יאללען. אלס דאס שאנסטע צייכען דער טייל אייך מיר יעדדע אין עס אנערקענען, יענדא יעלכער, יעלכע צור בעשטייטונג דיעזער פיער-לבכיסטען בעשטמטט זיינ. צור מיטלערזייט דער נאטר אונד דעם עלעמענט דער פערענגלטען אן סענדען אונד דער טהרונ-נגעגער פערזיינדעט דען: דיעזע יאהרט אים דעם מונדע דעם אללערהאכסטען הערשערס יאהסטען אינע צונעגעדע יינגלינג: אם איזט דען אין בעקאנגט. דאס דא אנגלבכיסטע אבערטיעמטען שפענדען פיר דא אנגלבכיסטע אינע דאדע ערייכט האבען. דא נאר נעמאנד צו האבען נעיאיט דעשטע, עדען זא מעכטע. דאס ווידר דאבענגע יאהרט זיינער מאיעסטעט. יעלכעם דער הערשער אללעסלבר זיינעם אללערהאכסטען

בעזוכעם אן דעם פערענגלקטען סענדען אים-שפיאר. דיעזע יענגען יאהרע לעבעטען: סענדען יאר נוכט, סענדען יאהר עדסט זיין: יא סענדען יאהר פיעל שאנגר, גראסער אונד פרעבטבער יער-דען, אלס עס יע געיעזען: אונד אין דער טהאט יאהר שאן הייטע אן דער יערערדערשטערלונג סע-גנעם מעכטיג אונד אייפרג געארבייטעט: דיעזע טענגדען אינעם הערשערס זיינ האבסבארער אונד יאהרגיפפאללער אלס אללע גלענגענדען קראנען: לוזיינ קאשטר אונד בעראנגלד דער גראסטע גענגער דער הייטיגען פאלטשען פער-דעלטיסטע אינגארנס. ער קאנן זיך מיט דעם גע-אנגען נוכט בעפייגען: דאס אינגאן נאך איממער נוכט גאנין זערבסטעטעגרט איזט. אנדערן אם פערענג מיט דער אנדערן הייכסהרלפטע דיא אינ-הייטליכע עסטערייכ-אונגארישע מאנארכיע בילדעט. דעסהאלב דאס דער גרייזע קאשטה זיינען גראלל נאך איממער נוכט אייפגעגעבען. ער יעלבער בייז צו זיינעם לעבעטען אבטהעם-צייג אן אייגעם יינגליג אינאלעגעם שטאללעגער אונד גראל-לעגר זיין לעבען ציבריינגען. בעפאר זיין פיס דען בארען אינגארנס בעגרטבט. יעלכעם יא מיט עס-טערייך נאך איממער צו אייגער מאנארכיע בינדען אינ: אבער אייך דאס דערין אייגעם לא-ששטר מיססע לעבבאפפ אונד פרייהייט שאפען אנ-ווענדטס דעם עדלמוטהיגען בעגעהרענס זייגער מאיעסטעט דען סענדער אונד טהרונ-אבער-שיעמטען גענגאבער. קאשטר שיעבר דאמאלס אן אייגעם הייזיגען אינגארישען בלאטטע דיא ענגל-ערגען אונד דאנקענדען אבטע: אך צעלעדען הייט אונד בייגע עדרפבטבפאללר מיינ זייטטבפ אד פאר אייגעם לאנגע, דער מיט זייגען אינגלבכען אינטערטאנען ט ר ו ע ר ט: אין דיעזעם אינ-שפיבכע לאשטבם לעבען דאס גאנסע גערייגנגס דער אינגנסטען לעבען אונד אינגרישטטעלבכען אנגעלבכיס, יעלכע אין דער גאנגען, גראסען אונד ייטען עסטערייכ-אונגארישען מאנארכיע פיר דער אללערהאכסטע פערזאן אינגערעס מאנארכען דיא לעבבאפפ גערעגט זייגד.

מאן מיס אבער אייך ווידר טראטזאכען אינ-מאל אינען פערגלייך צייטען דען באראלטען דער פערשערגען מאנארכען אינפשטעללען. נאכדעם דיא דעמפפע אונד אינפשטעגרע דער אהרע 1848—1849 אינטערדיקט ווארדען, הערשטע אין דער גאנצען מאנארכיע אינע זעהר שטרענגע אבסאל-טע רעגיערונג. אייך דער גראסטע פיינד דער פרייהייט, יענע עד גר פאלטיש ריכטיג דענקען קאנן, ווייד עס אינזעהען, דאס דאמאלס צור הינטאנדאל-טונג דער אינשטיטוטע אינע מיהרערע רעגיערונג גאר נוכט רעגבבאר ווארד. יענע עטאנד אבער דיעזע נאטהווענדיגקייט אינען בייטטען שטייגן עמפפאנד דיא ווארד עס גייגס דער דאמאלס נאך יענגערליכע פראנץ אזיף. דעסען עדלעם הערען, זעהר פיינלך בערהרטס ווארדען, דען אינגנען אינטערטאנען גע-נעמבבער אינע יאהרע שטרענגע יאהטען לאססען צו מיססען; אבער דיא מענשען זעהען עבען נוכט אונס הערען; נאטענטליך דער גראסע הייפ אי-טייליג יא גר נאר דעם אינסען אדעג זיך אים דיא אינגען אינזאכען צו קיממען; דא נאב עס דאמאלס אללערדינגס אינע פערזטאדיג קלאססע, יעלכע אללע שלאר אייך דען יינגליגען, עדעלזינגען מאנארכען יעלבבע; דא קאם עס, דאס אם 18-טען אפבבע 1850 אין טאללער אינגארישער שייזיר-גזיללע, נאמענס ל י ב ע ן, זיינע מאיעסטעט אייך אינעם שפאציר-גאנגע ריקלינגס אבערפיעל אונד אדם מיט אינעם מעסער אינע יאגדע בו-בראבבע; אללען אין אינגארן יאר מאן אאן דיעזער

ייר אין אינזערער מאגארבע; עס גיבט קיינען שטאאט אייך דעם ערד-באדען, יעלבער אים זא פיעלען פערשיעדענען נאציאנאלטעטען מיט דען פערשיע-דענסטען אינטערעסען צוזאממענגעזעטבט ווערע, אלס עבען דיא עסטערייכ-אונגארישע מאנארכיע, עס אייזט פיעללייכט נירגענדס דיא אינגפערעדע-ריט אינע זא פיעלפיטיג אונד אינע זא גאטזלבכע אלס אין אינזערער מאנארכיע, יא דייטשע, אינגארן, טשעכען, קראאטען, סערבען, רומענען, סלאוען, יאלאכען, אאלען א ז ו, ווא אין אינעם גראסען מאאסבע, הרבאינגארער געשטעטעלט זינד: דא אייזט עס ווירקליך קיין יאנדער, ווען דיא אינע נאציא-נאלטעט שמאללט, דיא אנדערע גראלל אונד אינע הרשטע זיך אנאר מיט לאיריסינגס-נעדאנ-קען בעשעפטיגט: אבער דעזע אינגפיריעדענהייט אייזט עבען ניר נעגען דיא בעשטעדענען אונד לייד-דער נוכט דעבט פערטיידיגען פערהעלטנעסס געריבטעט. יאס עדאר דיא פערזאן דעם הערשערס בעטרעפפט, דא זינד דיא דיעזען אללער מיט לעבען, הערצלבכיטט אונד ערפיכט ערפיהלט: — אללעם אנערקענגנס עס. אללעם פיהלט עס, דאס עבען דיא פערזאן דעם אללערגעלעבטעסטען מאנארכען עס איזט, יעלבע אינטער דען צאהלרייכען אונד פער-שיעדענען נאציאנאלטעטען דאס בנאנד דער איינ-הייט בילדעט. לעגנסט יערען דיעזע נאציאנאל-טעטען אינסאינגדער געפאללען, ווענ זיא זיך נוכט אללע מעכטיג הינגעגאבען פיהלטען צו אינעם הערשער, דער זיין האערעס גלוק לענגט. אלס דיא בעגיסטיגנג אללער זיינער פאללערן: ניר הערר-אים לאסט עס זיך ערקלערען, דאס אן אנדערן שטאאטען דורך דען גראלל דער אינגפיפיעדענען דאס לעבען דעם מאנארכען אין גפאהר גערעאט, הערגעגען הער עבען דורך דיא לעבע צום גנעמיג-זאמען מאנארכען דער דאס צייטען דען פערשיע-דענען נאציאנאלטעטען אונד פאלקס-שטאמען ווערד געמיטליכיט ווירד.

מאן מיס אבער אייך ווידר טראטזאכען אינ-מאל אינען פערגלייך צייטען דען באראלטען דער פערשיעדענען מאנארכען אינפשטעללען. נאכדעם דיא דעמפפע אונד אינפשטענדע דער אהרע 1848—1849 אינטערדיקט ווארדען, הערשטע אין דער גאנצען מאנארכיע אינע זעהר שטרענגע אבסאל-טע רעגיערונג. אייך דער גראסטע פיינד דער פרייהייט, יענע עד גר פאלטיש ריכטיג דענקען קאנן, ווייד עס אינזעהען, דאס דאמאלס צור הינטאנדאל-טונג דער אינשטיטוטע אינע מיהרערע רעגיערונג גאר נוכט רעגבבאר ווארד. יענע עטאנד אבער דיעזע נאטהווענדיגקייט אינען בייטטען שטייגן עמפפאנד דיא ווארד עס גייגס דער דאמאלס נאך יענגערליכע פראנץ אזיף. דעסען עדלעם הערען, זעהר פיינלך בערהרטס ווארדען, דען אינגנען אינטערטאנען גע-נעמבבער אינע יאהרע שטרענגע יאהטען לאססען צו מיססען; אבער דיא מענשען זעהען עבען נוכט אונס הערען; נאטענטליך דער גראסע הייפ אי-טייליג יא גר נאר דעם אינסען אדעג זיך אים דיא אינגען אינזאכען צו קיממען; דא נאב עס דאמאלס אללערדינגס אינע פערזטאדיג קלאססע, יעלבע אללע שלאר אייך דען יינגליגען, עדעלזינגען מאנארכען יעלבבע; דא קאם עס, דאס אם 18-טען אפבבע 1850 אין טאללער אינגארישער שייזיר-גזיללע, נאמענס ל י ב ע ן, זיינע מאיעסטעט אייך אינעם שפאציר-גאנגע ריקלינגס אבערפיעל אונד אדם מיט אינעם מעסער אינע יאגדע בו-בראבבע; אללען אין אינגארן יאר מאן אאן דיעזער

אייך דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פ ר נ נ מ ע ר י ר ן
אונד דער פרענומעראנדאנס-פעריאדן
בעקומען מיט דעם עפטאנגע דעם
ערשטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
אלט-נאסטע נומ. 1,
יאהדן מאן אויך דיא פרענומעראנדאנגעלעגענהייטען צו יעדען בעליעביגן.

דיא זילבערנע האָכצייט

אונזערעס הערשער-פאארעס.

מאריגן — דען 24-טען אפריל — פיערט אונזער אללערהאכסטעס הערשער-פאאר זיינע זילבערנע האכצייט. עס זיינ עדען יעטצט פיפטאנדצוואנציג אהרען, דאס זיינע לאיזערליכע, מאנכלמאל מאיעסטעט פראנץ יאזעף I מיט איהרער מאיעסטעט אונזערער קייזערין אונד קאניגין עלישאבעט זיך פערהייראטעט האט. עס בילדעט דעזע טאג עראד נוכט בלאס אינע פיער דעס אללערהאכסטען הערשער-פאארעס, אונדערן צעלעבד אייך איין פיירטעג-פעסט פיר אללע פאללער דער עסטערייכיש-אונגארישען מאנארכיע, יא עס איזט דעם איין אללגעמיינעס פאללער-פיירטעג-פעסט אן אללעדעם ווייטער אונגארישען דער עסטערייכיש-אונגארישען מאנארכיע, אללע אונטערטאנען דער נאציאנאלסטע אונד אונטערטאנער דער קאטהאליש אונד אללע אונטערטעער דער קאטהאליש אונד אללע אונטערטאנען דעס ראנגעס אונד שטאנדעס, גערעכנעט דען אונגארישען אונד הערצלעכסטען אנטהייל נעהמען ווייטער; דיעזעס אללגעמיינע פאללער-פעסט נוממט דאס אונטערסטע אללער זא ווערד אין אנשפרוך, דאס ווי ווערלבסט אינען גראסען טהייל ווערד ווייטער פאלשטער ערגיינגסס דעמאל בייזיטץ לאססען מיססען, אם אונס דען בעטראכטונגען אינער ווייטערען אונד בערדיטונג דיעזער פיער אינגעשטאלט הינגעבען צו לאסען.

דא פאר-דערשיינען אונד פעסטלערישען צו דיעזעם פיירטעג - טאג יערען אינפעילבלד גלעצענדער געזיכטען, יעדען דער עדלע הערשער ערלבסט נוכט דרינגער עדיזכט דעשטר, דאס אללע אינבריסלסיגען פאראדען. דא דיעזע מיטלאטען פערבינדען זיך, יעגבלבען מאנען, דאס אונזערלעס אינער סענדען אונד דא טהרונ-גענגעגעבען אונד, דאס דאס פאטערלאנד דערין זיינער מאיעסטעט ווידר טיף ערשטערקט, אן עללער טהיילנאהמע אן דיעזעם אינגלאנד אינגלוק. פאן יעלבעם טייזענד אונד אבער טייזענד זיינער טהייען אינטערטהאנען, הייזגעבוידט אייך אן בעקאנגטליך דאס אללערהאכסטע לאיזע - פאאר מיט אייגער ווידר בעגייסטערונג שפנדט דא אם דא נאמה דער אדעל אידר פערשלען דען אנדאנקליכסטען נאך מאנלבכיט צו מיל. דען, גלייכצייטיג עדלעם אבער זייג מאיעסטעט אייך אינען אפפיר דער דעם עדלמוטהיג אונד דער אדעלעזעלעט דיעזעם געלעבטען הערשערס צור האכסטען פרייד ווערלבט, אן דיעזעם אפפיר דיעם עס אינטער אנדערעם: גערינג פערצינסט אד אייך אללע פערלבכיסטען, יעלבע מיינע פאללער צו מיינעם 25-יעריגען הארבייטס - פעסטע פעראנשטאלטען יאללען. אלס דאס שאנסטע צייכען דער טייל אייך מיר יעדדע אין עס אנערקענגנס, יענדא יעלבער, יעלבע צור בעשטייטונג דיעזער פיער-לבכיסטען בעשטמטט זיינ. צור מיטלערזייט דער נאטר אונד דעם עלעמענט דער פערענגלטען אן סענדען אונד דער טהרונ-נגעגער פערזיינדעט דען: דיעזע יאהרט אים דעם מונדע דעם אללערהאכסטען הערשערס יאהסטען אינע צונעגעדע יינגלינג: אם איזט דען אין בעקאנגט. דאס דא אנגלבכיסטע אבערטיעמטען שפענדען פיר דא אנגלבכיסטע אינע דאדע ערייכט האבען. דא נאר נעמאנד צו האבען נעיאיט דעשטע, עדען זא מעכטע. דאס ווידר דאבענגע יאהרט זיינער מאיעסטעט. יעלבעם דער הערשער אללעסלבר זיינעם אללערהאכסטען

אין פאלגע אינזערעם לייט-אר־טיקעלס איבער דען „איבער, דען ווי״ר אין ג״ 41 אינזער דעם טיטעל „איין ווארט צור צייט״ פערפאסנגלוכסטן, ערהאל־טען ווי״ר פאן דער איזראעליטישען געמיינדע צו ס־גענטואר (שאמאדער קאמטאט) פאלגענדע צו־שריפט, דא ווי״ר דער פערפאסנגלוכסן.

אויפרוף

אן אינזערע שוועסטער-געמיינדען!

פארבעמערקונג.

נור צאגערנד האבען ווי״ר אינס געפערטיגטען ענטשלאסען, דעם דרייגען דער גיואמטען מיט־גלעדער אינזערער אן צאהל אונד בעריישטע וועגע הערפארגעגרענגעמיינדע נאכגעבענד, דיעזען אויפ־רוף צו פערפאסנגלוכען. ווי״ר פיהלען עס, דאס ווי״ר אונס דארוך נאר ליידט דען פארזארגט דער אינ־בעשיידענהייט צוצוגעהען. ווי״ר העפטען אונס אינ־טערעססט דער זאכע דאס ערסטע וואר אין דער זער האבויפטזאכען אנגעלעגענהייט פאס הערצען גערעגע געוויסטענערן שטימען איבערלאססען. דא דעם אבער בין ין נישט געשידען אזוס. זא מאנע דא רינגהייט אינזערער אבזיכט אינזער אייפערטען ענטשלדיגען!

ווי״ט איינען „איבען בעשעפטיגט זיך דא אפ־פענטליכע מיינונג לעבהאפט מיט דער ווארגע־פראגע. פארלאמענטע, צישענען אונד פאלגע״א דיסטען ווי״ר צום לאמפפע געגען דען אונס פערבאר־גענען שלייכענדען פיינד. דא וואפפען ווערדען גע־שריפען. דער פעלדצעיכען-פלאן ווי״ר ענטוואפען, דאמיט מאן דען פיינד דיעזער טרעפפע, ברינגען דא מאגעסבלעטטער פאן צייט צו צייט נאכריכט דא־ריבער, דא אונד ווער דער פיינד דא. דער לאמפפ אונט אין פאללאמטען בערעכטיגטער, דאך זיכר דא וואפפען, מיט דענען דיעזער פאן מאנ־כען געפיהרט ווי״ר אינזיכטיגע. ווי״ר זאגען עס אפ־פען: דא ווארבערד־פראגע דאנע איט פיעלען מאנען גליך מיט דער ווידענד־פראגע; דא ווארבערד־העצע־ווי״ר אדונען צו־ווידענד־העצע. עס געגינען אין דיעזער ווייטע דען אנשען, אלס ווי״ר דען ווידען דא פערפיעלכען וואכע-נעשעפטע טרייבען; דא עס געוינגט דען אנשען, אלס ווי״ר דיעזע „אשערבי־ילען״ דער געזעלשאפט, געפולט דא „איבערדער, נישט אויך אין נישט-ווישען קרייזען זיך פאפפערען!

דאך פערנע דא עס פאן אונס, ווענען דיע־זעם אנשטאנדס אונס צו „פערטרייבערן דער „איבערדער״ אפצו־ווערפען. נין! ווי״ר וואללען פעל־מעדר ועלבסט אין דא ווייטען דער קעמפפער טרע־טען אונד אונס דעם ווירד דעכט אונד ווערלאן געוויליגטען לאמפפע אנשלעסען. דאמיט מאן דא זאכע דעם ווענגסטומעס פאן אלע מעגלעכע־ווענגע אונד דאס פערבערגען אינגעלגער נישט אינעם גאנצען פאללע צור לאסט לעגען!

לאססען אונס, טרייערע שוועסטער-געמיינדען, פארקעמפפען אין דיעזעם קאמפפע זיין! עס דראפפע־נעט זיך אונס עטעט אין ווייטעם פעלד נישטבריג־גענדער טהעטיגקייט. אונדעם ווי״ר געפולט דא עדלע דעם ווידענטומעס רעפטען. מאכען ווי״ר א צעלוייד דא אנשלעגע באזוויללער פיינדע צו נישטע!

„באגן אונד „הארז-אייזן״ געהارען צייאר, גאטטלאב, נישט מעהר אין דען מאכט-קרייז דער געמיינדען; דאנגען בעזיטצען ווי״ר נאך איממער איינע בעטרעכטליכע אנזאהל מארלישער צייאנגס־מיטטעל, דא אהדרע „אהלטווערע״ ווערקונג נאך אין פיעלען פאללען איבען קאנגען.

אין נאכפאלגענדעם עלליבען ווי״ר אונס אייניגע פראקטישע פארשלאגע גיבען דא „איבער-פעסט איבער איינגעהענדען ווערדונגען צו עמפפעהלען:

1) „איבערער זיר פאן אללען סינגאגאלען רעכטען, צ. ב. בעזיטצען דעם חבר- אדער מיני־מיטטעלס, איפיר צור קריאת התורה א״ז״ אים־געשלאסען.

2) „איבערער בעזיטצען קיין אקטיוים אונד קיין פאסיוים „איבלעכט אין דער געמיינדע, מיט אנדערן „ארטען; זא דיפען נישט ווהלען אונד זיר איך נישט ווהלבאר. אים דא ווירקונג דיעזער מאראלישען פערפיגונג צו ערהאלטען, ווערדען דא נאמען דער ווענען דעם „איבערס נישט „אהלבערעכ־טיגען נאך פארהערגעגנגעם בעשלוסס דער גע־מיינד-עפיזיעזנאמען פאן „אחר צו „אחר אין דער פארהאללע צור סינאגאגע מיטטעלס שריפטליכער קורבאנגע בעקאנגט געגעבען.

3) „איבערער קאנגען קיינע מיטגלידער דער חבר-א-קדישא זיין אונד פערלערען אללע אנשפרוכע אונד רעכטע אין דערזעלבען.

4) „איבערער זאללען אין אירען טעמפעל־ווערען מאנלכסס אפט דאס אינרעליגאז אונד אינטאראלישע דעם „איבערס בראנדמארקען.

ווען רעכט צאהלרייכע געמיינדען אין דיע־זעם זינגע בעשלוססע פאססען, דאנן דיפפען פערללייכט דא „ווענ-פיינדע דאך צור איינזיכט גלאנגען, דאס דא „ווען עס נישט פערדינגען פאן דיעזער ווייט אנגעבליפען צו „ווערדען. אונדעם ווי״ר אנס אלזא דעם לאמפפע דער מענשהייט געגען דען „געמיינאמען פיינד״, געפולט גיגען דען „איבער. אנשלעסען, ערגייפען ווי״ר א צעלוייד דא „וואפפע צו אינזערע איינגענען ערדע אונד „ווערדע; דא געדעכטיגקייט אינזערער זאכע בזיגנס פיר דען ערפולגען דיעז דערזעלבען!

שלעסלך בעשטען ווי״ר יענע געמיינדען, דא זאללען אדער פרולגע בעשלוסס פאססען. דיעפאן דא אנאפסבלעטטער צו פערשטענדיגען, דענן דא פאפפענטלוכקייט לאגען אין דיעזעם פאללע נור פאר־הערלוך זיין!

מיט גלייכענסבריעדערליכעם גרוסס

מיעטיאר. אים נישן תרלט לפ״ק (1879)

פ־אנין ראזענטהאל חזן יודא קליין

איבער פיאזעס דער קרטשם-געמיינדע.

נאכבעמערקונג.

דא דיעזיגע געמיינדע האטטע אים זיינע פאר־שטערען אפ־דעם בעריישט בעשלאסען, נאך ערע אין „ווענער בלאטט דא מאדגיגע אן דא „ייר־שען בעריכטע רישטיגע, זעלבסט נעגען דען „אר־בער פארקערדרעגען צו טרעפפען. — דער אין פאן דער „יידישען פעסטער צייטונג״ ערהאבענע אינ־„אנג, דאס געמיינדפאפרשטענדיגע דיעזע „איבער־שטראפפע צו „פעריזאלדען״ דאכ-אקטען מיסבריי־כען לאנגשען „אירדע אין דער ערהאנגען. דיעזער אינגאנד האט „אל מאכבעם פיר זיך. אינס לייטעטע „ערגאר דער גרזזאטען; דא זאכע שטעהט דאהער אלס דא פעריזאן, אונד עס איזט בעפעהל, דא אינגעלגע לוידען, אלס אין גאנצעם פאלך!

איבער דען לאמפפ ציישען דען טירקען אין סערבען מעלדען דא נייסטען דעפעשען פאללגע־דעם: נעגען 1000 טירקען דראנגען איך דאס סער־בישע געבירגע. בעזיטצונגען אייגע שטארק, אונד דאס סערבישע מיליטער מיסטע אים דיעזער שטארק פאלכען. פירסט מילאן אדרעגטע וואפפען דא ענטוויגיגע פאן 5 דעגיטענטערן נאך דער גיענגע אן. פארגעסטערן מאכטען גין דא סערבען אינגען אנגריפפ איך דא טירקען, „אבא״א אבער דא סער־בען צוריקגעשלאגען ווארדען, איך בייטען דיעזען נאכ עס פיעלע טאדטע אונד פערוואונדעטע. דער בלוטיגע לאמפפ דיעדטע בין געסטערן נאכט.

פעסטער פרייטאג.

געשעפטסבעריכט

וויייצען טרייס 400 מעטרצ׳ 785 קילא 10,20 גולד. 400 מעטרצטר. 78 קילא 9,80 גולד. 500 מעטר־צטר׳ 78 ק׳ 10,10 גולד. 200 מטרצ׳ 78 קילא 10,20 גולד. 700 מטרצ׳ 76,3 ק׳ 9,55 גולד. 200 מטרצ׳ 75,4 ק׳ 8,90 גולד. — באמשקער 1000 מטרצ׳ 74,8 קילאגראמס 8,80 גולד. — —באמאטער 400 מטרצ׳ 77 ק׳ 8,90 גולד. 200 מטרצ׳ 76 ק׳ 8,95 גולד. 100 מטרצ׳ 75,5 קילא 8,40 גולד. (אללעס פער ווייא באמאטס)

וויייצען פער פיינ-איחר 8,65 — 8,70 גולד. פער הערבסט 9,10 — 9,15 גולד.

האפער פער פיינ-איחר — 5,57½ — 5,62½ גולד.

קוקורוזן באמאטער פער מאי-יוני 1879. 4,90—4,93 גולד.--

רעפס קאהל פער אינוניס - פעפטעמבער 13½ —13½ גולד.

וויינער שלאגס-פיעה מארקט. דער אינ־טייעב איזט דעם „ווענער שלאגס-פיעמארקט אם 21-טען ד. מ. געשיקט 5020 שווין, דאפון וואגען 3137 אינגארישע 1399 אלזלישע אונד 484 דייטשע. דא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 ק׳: אינגארישע מאסס-אפסען 46—56 גולדען, אלזלישע 46—51 גולד, דייטשע 51—55 גולד.

פעראנטוואר־טלעכער רעדאקטער: מאר בר״ר ריז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע.	קוילאשען פר׳ הקטאליטער	פער 100 קילאגראמס
וויייצען נייער מאגאזער	—	—.—
„ „ „	75	8,40—8,60
„ „ „	76	8,70—8,80
„ „ „	77	8,90—9,05
„ „ „	78	9,30—9,45
„ „ „	79	—.——.—
„ „ „	80	—.——.—
„ פרוזס	74	—.——.—
„ „ „	75	—.——.—
„ „ „	76	9,20—9,25
„ „ „	77	9,40—9,50
„ „ „	78	9,65—9,85
„ „ „	79	9,95—10,05
„ „ „	80	10,10—10,15
„ פעסטער מארקן	74	—.——.—
„ „ „	75	—.——.—
„ „ „	76	8,80—8,90
„ „ „	77	8,95—9,95
„ „ „	78	9,20—9,30
„ „ „	79	9,40—9,50
„ „ „	80	9,60—9,70
„ ווייסענבורגער	74	—.——.—
„ „ „	75	—.——.—
„ „ „	76	8,80—8,95
„ „ „	77	9,05—9,15
„ „ „	78	9,25—9,50
„ „ „	79	9,65—9,75

פריכטע			פער 100 קילאגראמס
קארן			5,85—5,65
נעדסעל מאלץ		72	6,90—6,10
נעדסעל פיסטער		62	5,45—5,20
האפער		41	5,75—5,55
קוקורוזן באמאטער		—	4,85—4,80
אנדערע		73	4,80—4,70
הייזזיג		—	5,35—5.—
וויייצען	פער אקטאבער		9.—/—.—
	„		—.—/—.—
	„ פרילאר		—.—/8.—
מוזטווין			4,90
נעדסעל			—.—/—.—
האפער	„ פרילאר		5,57
	„		—.—/—.—
	„ רעפס		—.—/—.—

באללען-מעהל		פר׳ קילאגראמס
נישטפל	0	21,40
דער מאללען צו 100 קילאגראמס מיט זאק	1	20,80
	2	20,20
	3	18,80
	4	17,40
	5	16.—
	6	14,80
	7	13,60
	8	10,80
	8½	8,60
שפיריטוס: אלטע מעטראיש מרעלקעס		28,75
„ „ קארטאפפעל		26,50

קורז-טאבעללע פאם 22. אפריל.

נעלד-קורז	קי׳	אל׳
לונדון-אטשא	—	100
דוקאטען	5	55
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען נאדל־שטיק (20 פראנקען)	9	36
נאפאלעאנדאר	9	36
דייטשע „ייסקאנטאנטען	57	65
20 מארקשטיק	11	52
פאלטרי-דוקאט	1	13

לאזע.	קי׳	אל׳
1854-ער פרעמענזענע שטאמפפען-לאזע	114	—
1860-ער „ נאגעע	119	40
דרעסדא „ פיינטאל	128	—
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	154	—
דרעסדא „ 50 „	153	25
קאסא דרעסדענער	28	50
טרייקס-לאזע	20	—
קרעדיט-לאזע	166	—
לאזע-לאזע צו 40 גולדען	37	—
אונגארישע פרעמדען-לאזע	104	—
אונגארישע לאזע	23	75
יעלעניגער לאזע צו 10 גולדען	18	—
ראזאליע לאזע „ 20 „	19	—
אפנער לאזע „ 40 „	38	25
פאלאסי לאזע „ 40 „	35	50
ווינדישגרעץ-לאזע „ 10 „	17	—
מאלם-לאזע „ 40 „	47	—
מאלצבוטער לאזע „ 20 „	21	—
סט.-גענאיס לאזע „ 40 „	37	75

לאזע.	קי׳	אל׳
מטאנטיליער לאזע צו 20 גולדען	25	75
פרעמפטער לאזע „ 100 „	118	50
דרעסדא „ 50 „	61	—
ווארשטיין-לאזע „ 20 „	33	75
ווינדישגרעצער „ 20 „	34	50
אונגארישע פרעמדען-לאזע צו 100 גולד.	97	50
דרעסדא „ 50 גולדען	97	50
ווינער לאזע „	111	00

ווערטה־פאפיערע		
אונגארישע גאלדרענטע	88	85
אונגארישע נייטרלישלאסענען	83	75
שטעטטינער-מאנאסטר	79	25
ווענענדיגישע	78	40
אלזלישע	88	50
בוקארעסטער	84	25
אייזענבאן אינגענאר-אנלעהען	106	25
ווינענטענס-אבלאזונגס-אנלעהענען	—	86
דער אונגארישען אנלעהען	98	25
קרעדיט צו 5 אינגארישע פרעמדען	—	86
דער אונגארישען דזשאטטקענס-באנק צו 5 אינגארישע פרעמדען		
דער אונגארישען אלזלעטענען באנק	—	—
קרעדיט-אנשטאלט צו 5 אינגארישע פרעמדען	—	—
דרעסדא צו 6 פרעמדען	98	25
דער פעסטער לאנדעס-ווירטשאפטס-באנק	67	25
דער אנגלו-אמעריקאנער	122	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS. Budapest, 1879. — Druck v. M. Burian, Waitzenerboulevard.

געראַטעוועטן פאָלקס־מאַסע ווי אַ זאַ העפּטן. דאָס דאָ פאַלגיאַ צו בעילעטינגן גיבט מערה הגרי־בענד ווי. וועסאַלב דאָס מיליטער אינטריטען מיסטע, דען קאַוואַקען אויב דער פאַלגיאַ ווי עס געלינגען. דעזען עסטען שטרעם צו בעוועלטיגן. דיא רעוואָלוציאָנערען האַטען דיא וואַהנונגן דעס פאַלגיי־מיסטערס, דעם בעצירקס־ אויב שטאַדט־אַיזעדעס צעשטאַרט אויב געפלינדערט. אויב האבען דאָן אַלדע פאַלגיי־אַקטען־שטיקע צערריס־סען אויב פערבראַנט. צוי זאַפאַרטען אויטער זוכען דעם פאַראַלדעס, זאַ ווי אַ צוי אַיפערבוס־פאַלטע. דער הוהע אויב פערהטען ווייטערע הוהע־שטאַרונגען ווי אַרדען דיא נאַטהונגען פאַרזוכסס־מאַס־רעגען געטראַפפען. — זאַ זעדט עס עטעט אין דיסאַנט אים:

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא זילבערנע האַבצייט דעס קאַזעראַס.) דעזען דאָנ־נערסטאָג, 24־טען אַפּריל, ווערט דיא זילבערנע האַב־צייט אויגעעס דערשטער־פאַאַרעס אין דער נאַ־ען מאַגאַרבע געפייערט ווערדען. שאָן דייטע דאַ־בען אין ווען דיא פעסטלעכקייטען בעגאַנגען, אינדעס צאַהלרייכע גראַטולאַציאָנס־דעפּעשאַנען דייטע פאַס דערשטער־פאַאַרע עמפּפאַנגען ווערדען. אינזע־דע מיסטער ווערדען דעזע נאַנצע פעסט־וואַכע אין ווען פערבראַכען. ביא דעזער גערעגענדייט ווערד אין ווען אין עטטיגאַמער מיסטער־ראַטה אבגע־דאַלטען ווערדען, אים אויבר דיא עגרעלטיגע פער־אַלטונג פאַן באַסגען אויב דער דערצעגאַיינאַ צו בערראַטען, ווא אינע דייטע דעפעשע אים באַנס־טאַנטאָפּעל מעלדעט, דאַס דער פעלטאַן גיר נאָך גראַסע שווערגעקייטען צוגעגעבען, דאַס מאַן מיט עסטערייך־אונגאַרן ווענען דער בעוועגונג פאַן ווי־באַסגען (נאַי־באַזאַר) אינען פערטראַג אבשליי־סע, — עטעטע אבער ווערד דעזער פערטראַג ווענען בעוועגונג נאַי־באַזאַרס שאָן נאַנין וויבער צום אבשלוסס אויב אינטערעסבונג גערעאַנגען.

* (ווערדער אייגע שלאַכט צווישען צאָלים אויב אַנגלערען.) אין דען לעטעטען טאָגען דאַס אים באַפאַלאַנדי (וד־אפריקא) ווערד אין באַפּפּ צווישען דען אַנגלע־דערן אויב צאָלים שטאַטטגעפונדען. דיא אַנגלע־דערן דער צאָלים שטאַרקע פעלד פעזע פעזע. נאַכדעם אבער פאַבערטען דיא צאָלים דאַס פעזע צוריק אויב אַנגלערען דיא שלאַכט. דיא וואַרען אבער נאָך אַ שטאַרקעס באַפּפּע פערזאַמען. אין דעזעס באַפּפּע פערלאָרען דיא אַנגלערער אַ בּפּפּע אויב אַ פאַלאַנגען.

אינזוויטען ווייטשט — אויב נאָר, וואָס זיי מיר אין גלוק ווענט — ווען ער אינזוויטען ביא אינעם אונגעפאַלע ווייד דיא נעגנע־ווערד נעמאַרטעט ווייד.״

צעריטעס באַפּעל.

אַס אונדען מאַרגען ווא דאָס נאַנצע דאָרף וואַסטע אינזונגער אין נאַפּפּעל שיעקען פערוועגט. דען אין דער נאַכט פאַן מאַנאַ אייד דרעסבאַ ווארדע אין דער בוויר אין דער נעגע פאַן לאַנד בעוועגט. מאַן הויט אים דאַפּפּ אייגע אים לאַנד־שטיים בעוועגטעלטיגן. אַ־דעס אייגע אים לאַנד־שטיים בעוועגטעלטיגן. אַ־דעס. וואָס פערשטרעגונגס־פערט ווא. נאָס איינען נאַ־בען אויב אַנטטיגע וואַפּפּען צוי פערטרעגונגס נעגען דיא ווייגע.

פאַרטיטאַג מאַכטע דער פאַלאַגאַ לייבאַנאַ איינען בעוועד ביא דערען פאַנד אויב אַנגע דעגעס: מיין נעטער פאַנד! דיא דאַבען אַדען צייטבעל דיא נאַכריכט פאַס מיין־ווייב־אַנפאַלל שאָן פערגאַמטען. אין אייגער אַנגטט דיא דיי־בען נעגעגד. דיא אין דער אינזעגען, שיריען דעגע נעגאַלע־טרעגטיגען אים דיא נעפערלעגע, אַלס דיא דיא אינ־ווארטע פערלאַנגט ווערדען. ווי מיסטע אין דער אַנגע־דעס אייגטשטאַלטען, אויב דיא מיסטע אויבר אייגע־אַנגטיגע, דיא ווענע אין נעפאַרד אייגע, פערלאַסטען, אויב אין ווי דיבבער־לאַנגען. — אַד בעטע, קיינע אייגעלערען מיינע נעטע מאַטערלע אים ווענען אויבער אין פאַרטיגע־ווערטע פיינע. אַד דייטע נאַנטע שרעק דיא אַס אים מיין־מע אייגע: ״מאַן מאַרדעט מיינע אַנגטע — ווענען דיא. דיא אויך דיא בראַסס ווערדען! אַלע פאַלגען דיא אייגאַל אויבעגע פיינע; פערטרעטען דיא דאַס דיא, שיקען דיא אויבען אַלטען דעגער אין דאַס דאַרף צו דען אויבעגען.

קענס זיך גיטס ענטהאַלטען קאַנגטען, וואָרדען זיא בערייטס אַלע פאַן אויבעס פאַרטעטעער מעדער־מאַלס גע־פּרעגעלט, דיא אינגלעכלינען שטראַ־זאַכ־מענגער דייטען דעסהאַלב ביא דער אבערסטען גיסטלינען בעראַדע אינע קלאַגע־טייפּט איין, עס וואָרדע אינע אינטערזוכונג אנגעהרגעט. אים דער הערפאַרגונג, דאַס דעזער פאַרטעטער אין — ״ד ע ״ דיא: דעזער האַט נעמעלד פיר דיא בערריקונגען, דיא זיינע גלייבען־גענאַסען אין רום־לאַנד צו ערטראַגען האַבען. אין דעזער וויזע וואָבע אינען אַלדען. דיא עס אבער גערעדע דיא מאַנבע זעד. ״עלדע געפרדט־ פפסס־בלוט־ אין אַנטטיגע בלבלוים אבער דיא ״דען פערבייטען; גאַנ ער זיך אַלס געטפּפּט אים, אינ דעס זיך זעדס פאַרטעטער אינגעס מאַנס־קלאַסטעס ערגעגען. דער מאַנן אינט פאַלטצלד פערטראַגען, בעפאַר דיא אינטערזוכונג צו ערע געפרדט דאַס אַ־ד. אין אינעס צוריקגעלאַס־סענען געטטער ווערען בראַס פאַלגענדע אַרטע צו לעזען: ״עס איזט ״אדד, דאַס אַד דיא פּאַמטען מאַנבע ״צו בלוטע״ געפּרעגלט מאַנבע: דעזע שטראַפּפּ פערדענטען דיא אבער נעיים פיר דיא ״בלוט־בלבלוים״ יעלבע דיא נעגען דיא אינטלדיגען ״דען אַטטפּפּנגען״ — (אים שיגע ערד־אַד. דאַס דיא מאַנבע זיך ענגער אים דיא ערהאַלטענען בלוטען פּרעגל קומטערטען. אַלס אים דען אינע צייט דערזיך נעטע ערהאַלטענען שנאַפּפּ.)

* (אייגע רום שי־ערטע פּפּרד־ בערד־ערנגען.) דאַס ״בלוט־בלבלוים״ יעלבעס אין דער רוסטען שטאַדט קוטאַס נעגען דיא ״דען ערהאַבען ״אירדע. האַבען דער ״ערערדאַלס מיט־נעטהייט. נעטס מערדער אויט עס בעראַנגט. דאַס דיא אינטלדיגען ״דען; דיא מאַנאַטע דערזיך אים דיא אינטלדיגען בעגעגנדע דער־דער שטאַטעטען אַס אַנדאַס דער פּפּיטפּפּרגען אינדער גלייכטעגען אין גלענצענדעס פּפּר־בערערגנס־פּפּסס פערגאַטטעלטע. אַן יעלבעס דיא גענאַמטע ״ייטע אינד רוסטען בעפאַלגענדע דער שטאַדט קוטאַס טדדלגענאַמטען דאַס. צוייטען ״דען אינד נעטס־ ״דען ״אירדע ביא דיעזע פּפּיר־גען אַס אַנדאַס: אַ. פּפּרטעגדע־ דגנס־בער ״עטאַלאַסטען. דער פאַרטעטער דער ״דען־נעטערגע אַנטע: ״דען ״דען דער בראַס דער־נאַ אַן דער אינדגען רוסטען בעפאַלגענדע־ טעגנס. בערגעלדט עראַד דער ״דען בערטער: דיא בלוט־בלבלוים ״אבען דיך אַמטער אַלס לעגע־ ״אַפּפּטן פערטרעטען דען דעטטטאַלדט. ״דען אינד נעטס־ ״דען פּפּרגעטען נוד דאַנן אויד בלוט־ ״דען דעגעס צו פּפּרטטדדגען אגעגעס רוסטען־ אינד דיא אַנדאַס אין דיא אַנדאַס אין דיא אַנדאַס אין

מעלדונג זא טעם ערשטטערט, אלס עס״א ביא דער נאכרוכט, דאס איז אינגראטדעגער זאהן זיינגן צערשלוסען, וואהלוואללענדען באטער מיט מארדער-האנד איבערבאללען; וואסטען יא אללע באללער דער מאנארכיע, דאס נעמאנד איז נראסערער פיינד דער פייהיים איהם. אלס עבען דער האב-בעגאבטע יעגענדליכע מאנארך! איהר וואס טראט נון זיינע מאיעסטעט? — דאס דער קאזער עס״א איז באללע דיעזעס פערבריעכענס איינעס איינצעלנען וואהנזינניגען אן זיינען באללערן דאכע געאבט? הויבאס נוכט! זאכאלד דא פערלעטזנסס עס נעשטאטטעטען, פערקנדעטע ער דיא פייהיים. יא דיא פייהיים פיר אללע באללערי, פיר אללע קאנ-פעסאנגן!

איהר וואס טהאט דער רוסישע קאזער? נון ווי דאבען אן באנדער ניממער יא מישגעטהילט, דאס ליעב רוסיש-קאזערליכען בעפעהלעס אללע בריעפליכע פערוחאלטונג, אללע בריעפליכען גע-ריכטע בעזייטיגט וואהרען, אים אן דערען שטעללע דיא מיליטער-הערשאפט איינגעפיהרען; אין רוס-לאנד הערשטע איך בין יעצטע דיא דעמקראטישע קנעכטונג. נון זאלל איינע שרעקענס-צייט בעגיننען, וויא זיא זא פיהטבאר ביזהער זעלבסט אין דעם רוסישען שלאכטיינג-ריינע אינבעקאנט וואר: דאס איזט דיא דאכע אם באללע פיר דאס פערבריעכען א״נ״ע״ם וואהנזיניגען שלימפסטעם!

אין דער פערשיעדענהייט דיעזער האנדלונגס-וויינג שפיעגעלן זיך דיא כאראקטערע דער ביידען מאנארכען אב. איזער מאנארך וואהרט באן מאר-דער-האנד איבערבאללען איז פערקנדעטע וואהנזיניגע — דיא באללער-פייהיים! דער רוסישע קאזער וואהרט באן מארדער-האנד איבערבאללען אויך פערקנדעטע דען בעגיننען איינער — שרעקענס-צייט; דיא באללער וויססען דענן איך אם בעסטען! איך ווילען מאנארכען דיא אהרט ליעבע, איך ווילען מאנארכען הינגעגען וא״ן אהרען האס איבערטראגען זאללען!

אויך צו ווילכעם האנקע זונד ווי ווען עדסט איזעדעם ערהאבענען מאנארכען גענעראלבערפערפעסליכטט! אהר-הונדערטע הונדערד וואהרט פיר דיא יודען-עמאנזיפאציאן פערגעבענס גערעמפעס, אונטער דעם שטעע זיינער מאיעסטעט פאנען יאזעף I. וואהרד דיא יודען-עמאנזיפאציאן, אהגע אללע קעמפען, צו ערפיללען טהאט: — אונד דיא יודען וויססען דענן אך, זאס דיא דיעזעס ערלען הערשער שלהרע זונד. דיא בריידען אן פעסט בעשטעהענדע איזראעליטישען לאנדעס. דאנען האבען אם נאמען זעמטליכערלאן איהנען פערטרע-טענען יידישען קלטס-גענעהרען אן דאס אללער-האכסטע הערשער-פאאר איהם אנלאם דער-

ערזיגען האבציטס-פיעיללבקייט הולדיגונגס. אונד בעגלקווינשונגס-אדרעסען געריכטעט. — מאיגען וועדדען אן אللען הויגען בעטהיזערן פיעיללבע נאטטעס-דיענסטע אבגעהאלטען ווערדען. עס אינ-טעללענט קיינעס צווייפעל, דאס מאן אין ערעיר אינ-צעللנען גנעמינדע איינען וויהרדע-פאللען נאטטעס-דיענסט אבהאלטען ווירד. ביא דער פיער דיעזעס גנאللענען אונד הערשער-פאאר טאגט גייס ווערעס דער רוף צו: „הוי מתפלל בשלומה של מלכות!“

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (ד״יא גראטולאציאנס-אדרעסען צור זילבערנען האכצייט.) דיא בלעטטער פערפפענטליכען זאעבען דיא בעריכטס אם 21-טען דיעזעס איבערריכטען גראטולאציאנס-אדרעסען דעס אונגארישען אבגר-אונגס-דייעס. דא אדרעסען דייזער אדר בלאם דיא פערזיכערונג דער טרייע אונד אנהענג-ליכקייט געגבסס איינעס גלוק-וויינשע גנטהאלטען; זא ווערען וא אינאנדער אللע גלייך אונד בעיעטען דעם לעזער אבערהייפט קיין אינטערעססע. ווייל אللען דאדער דער גר אינגע שטעللען אים דען וויינשען דיעזער מאיעסטעט פאللגען לאססען; דא ער ביא אבערריכטונג דער אבגרהיין-אדרעסס אן דיא דעפטאציאן גנעפפאבען. דיעזע מאיעסטעט זאגטע אונטער אנדערעם: „עמפפאנגען זיא, מיינע הערען, אן דיעזעס פעסט-טאגע מיינער פאמיליע מיינען אונד דאנק דער קאנען! דיעזער טאג איז פיר מיך אם זא מערד אין פערגנגענען לאססען, דא ער ביא אבערריכטונג דער אבגרהיין-אדרעסס אן דיא דעפטאציאן גנעפפאבען. דיעזע מאיעסטעט זאגטע אונטער אנדערעם: „עמפפאנגען זיא, מיינע הערען, אן דיעזעס פעסט-טאגע מיינער פאמיליע מיינען אונד דאנק דער קאנען! דיעזער טאג איז פיר מיך אם זא מערד אין פערגנגענען-פעסט, אللס איך אן דעמזעللבען זא פיעللע בעיייזע אייפ-ריגטעער לעבע אונד טרייע ערהאللטע! איך בין אינברגיינט. דאס זיא דיעזע אנערקענניליכקייט איך אין צוקונפט בעיאהרען ווערדען! איך בין פערגנגע אין בעיאהרען ווערדען! איך בין פערגנגע אין בעיגיننען. דאס זיא דיעזע טרייע דערזאגننست איך אין מיינען גנהאן בעיגיننען אונד ווערדען דיא דיך אינست דען. זיא הייסט אם מיר, זא ווערדען דיא דיך אינست אם אירען שאאررען אירערע פאאررען ווערען אינע שטעטע דעם טרעאנס: איהר זיד עס הייסט אירערע נאכקאممען ווערדען עס בין אין דיא שפע-טעסטע צוקונפט זיין! איך דאנקע הערצליך אللען מיינען גנטגעפיהלען! — דיא אررטע מיט ווילכען מאיעסטעט אם דיא טרייע פיר דען קראנפ-ינגען באם. מאכטען איך דיא דעמאנזיאן אינען איבער-ווילטיגען אינדרוק. דער מאנארך בעפיהלט זיך הייטע אם בעסטען מאننעס-אللטער. גנבע גאטט, דאס ער ווייא עטטאס אينע דللבערننغ, איך נאך אينע גאللערننغ אונד ווايهنآخت פيرنغ אن لنغ اوند غوتهرتس فيرنغ مانغ!

* (ד״יא „אמנעסטיע“.) דיא שאننستع

זיינע ערער פייהיגען פערפאللאסسننغ אين اونغرننغ אللער-האכסטען הערשער-הויز بيننغ ديا ايسابيننغ دער אللער-האכسستع غنادع. — ويا ديا: بللعستع مللدرنغ، هاست زيننغ ماعستع ستع اونغلاننغ دער ايننغ ستع ايننغ زيلبع زيننغ هاجستع اونغللاننغ. — ويا ديا: بللعستع مللدرنغ، هاست زيننغ ماعستع ستع اونغللاننغ دער ايننغ ستع ايننغ زيلبع زيننغ هاجستع زاهللرييجع فرجبرجعبرع بيننغنادرن